

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

گروه روانشناسی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

در رشته روانشناسی عمومی

موضوع:

بررسی تأثیر مؤلفه های بخشش بر اساس مدل مالت و معنویت بر رضایت زناشویی

استاد راهنما:

دکتر ناصر صبحی

استاد مشاور:

دکتر نادر حاجلو

توسط:

حسن امیدوار

دانشگاه محقق اردبیلی

پاییز - ۱۳۹۰

رسالة محمد

تقدیم به

کانون گرم خانواده و اساتید ارجمندم جناب آقایان دکتر ناصر صبحی و دکتر نادر حاجلو و به همه دانشجویان عزیز دانشکده پردیس نمین.

تشکر و قدردانی

با سپاس فراوان از زحمات گرانقدر خانواده که همواره حامی بنده در طی این مسیر علمی بوده اند، باشد که این مجموعه فرصتی کوتاه برای جبران زحمات آن عزیزان باشد.

همچنین با تشکر فراوان از زحمات و راهنمایی های شفیقانه استاد بزرگوار جناب آقای دکتر ناصر صبحی قراملکی به عنوان استاد راهنما و استاد عزیزم جناب آقای دکتر نادر حاجلو به عنوان استاد مشاور که متحمل زحمات زیادی در گردآوری این مجموعه شدند.

ضمن تقدیر و تشکر ویژه از همسر عزیزم خانم المیرا مغانی و دوستان گرانقدرم آقای محمد کاظمی و خانم ناهید ذبیحی که زحمات زیادی در خصوص جمع آوری داده ها متقبل شدند، برخورد لازم می دانم که از همکاری صمیمانه اداره محترم آموزش و پرورش شهرستان نمین نهایت تقدیر و سپاسگذاری را بجای آورم.

نام خانوادگی: امیدوار	نام: حسن
عنوان پایان نامه: بررسی تاثیر مؤلفه های بخشش بر اساس مدل مالت و معنویت بر رضایت زناشویی	
استاد راهنما: دکتر ناصر صبحی استاد مشاور: دکتر نادر حاجلو	
مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد رشته: روانشناسی گرایش: عمومی دانشگاه: محقق اردبیلی دانشکده: ادبیات و علوم انسانی پردیس نمین تاریخ فارغ التحصیلی: ۱۳۹۰/۹/۲۸ تعداد صفحه: ۸۵	
کلید واژه ها: بخشش، معنویت، رضایت زناشویی	
<p>چکیده: این پژوهش با هدف بررسی تأثیر مؤلفه های بخشش بر اساس مدل مالت و معنویت بر رضایت زناشویی در بین معلمان شهرستان نمین انجام شد. برای این منظور ۲۶۰ نفر از معلمان متأهل تمامی مقاطع شهرستان نمین به صورت نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه های رضایت زناشویی انریچ، بخشودگی مالت و پابندی مذهبی اتکینز و هاودون استفاده شد. داده های آماری بدست آمده با استفاده از روش همبستگی پیرسون و تحلیل واریانس چند متغیره در نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج بدست آمده نشان داد که بین رضایت زناشویی و معنویت رابطه مثبت معنی دار وجود دارد. علاوه بر این تمایل بر بخشیدن و حساسیت به مقتضیات از زیر مؤلفه های بخشش با رضایت زناشویی رابطه مثبت معنی دار و بین تنفر پایا از زیر مؤلفه های بخشش با رضایت زناشویی رابطه منفی معنی دار وجود دارد همچنین نتایج حاکی از آن بود که بین زنان و مردان در زیر مؤلفه های بخشش تفاوت معنی دار وجود دارد.</p>	

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل ۱: کلیات تحقیق

۱-۱ مقدمه	۲
۲-۱ بیان مسئله	۴
۳-۱ ضرورت و اهمیت تحقیق	۶
۴-۱ اهداف تحقیق	۹
۵-۱ فرضیه های تحقیق	۹
۶-۱ تعریف نظری و عملیاتی متغیرها	۹

فصل ۲: چهار چوب نظری و پیشینه تحقیق

۱-۲ رضایت زناشویی	۱۳
۱-۱-۲ عوامل موثر بر رضایت زناشویی	۱۵
۲-۱-۲ عوامل موثر بر تعارض ها و ناسازگاری های زناشویی	۲۱
۲-۲ بخشش	۲۶
۱-۲-۲ مدل های بخشش	۲۹
۲-۲-۲ مدل تقدم هیجان	۳۲
۳-۲-۲ مدل عصب شناختی	۳۵
۴-۲-۲ بخشش موقعیتی و بخشش غیر موقعیتی یا خصیصه ای	۳۹
۳-۲ معنویت	۴۳
۱-۳-۲ مذهب و بهداشت روانی	۴۸

.....	۲-۳-۲ آثار مذهب در زندگی	۴۹
.....	۳-۳-۲ نقش روانی مذهب	۵۰
.....	۴-۳-۲ نقش مذهب در زندگی زناشویی	۵۱
.....	۴-۲ یافته های پژوهشی مرتبط قبلی	۵۳

فصل ۳: روش شناسی

.....	۱-۳ مقدمه	۵۸
.....	۲-۳ جامعه آماری	۵۸
.....	۳-۳ نمونه آماری	۵۸
.....	۴-۳ روش نمونه گیری	۵۸
.....	۵-۳ روش پژوهش	۵۸
.....	۶-۳ ابزار های جمع آوری اطلاعات	۵۸
.....	۷-۳ روش تجزیه و تحلیل	۶۰

فصل ۴: نتایج تحقیق

.....	۱-۴ تجزیه و تحلیل داده های توصیفی	۶۲
.....	۲-۴ تجزیه و تحلیل استنباطی داده ها	۶۶

فصل ۵: بحث و نتیجه گیری

.....	۱-۵ مقدمه	۷۳
.....	۲-۵ محدودیت ها	۷۶
.....	۳-۵ پیشنهادات	۷۶

منابع

۷۷ منابع فارسی

۸۰ منابع انگلیسی

ضمائم

فهرست جداول

صفحه	عنوان جدول
۶۲	جدول ۱-۴ : توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه.....
	جدول ۲-۴ : میانگین و انحراف معیار مولفه های بخشش، پابندی مذهبی و رضایت
۶۳ زناشویی
۶۶	جدول ۳-۴ : ضریب همبستگی پیرسون جهت بررسی رابطه معنویت و رضایت زناشویی.....
	جدول ۴-۴ : ضریب همبستگی پیرسون جهت بررسی رابطه تمایل به بخشیدن و رضایت
۶۷ زناشویی
	جدول ۵-۴ : ضریب همبستگی پیرسون جهت بررسی رابطه مولفه تنفر پایا و رضایت
۶۷ زناشویی
	جدول ۶-۴ : ضریب همبستگی پیرسون جهت بررسی رابطه حساسیت به مقتضیات و
۶۸ رضایت زناشویی
	جدول ۷-۴ : آزمون لَوْن جهت بررسی همسانی واریانس های خطا برای مولفه های
۶۹ بخشش
	جدول ۸-۴ : آزمون های چند متغیری جهت بررسی معناداری بین گروه ها در ترکیب خطی
۶۹ مولفه های بخشش
۷۰ جدول ۹-۴ : تحلیل واریانس چند متغیره برای بررسی اثرات بین آزمودنی ها

فهرست نمودارها

نمودار ۱-۴ : میانگین نمرات مولفه های بخشش در هر دو جنس.....۶۵

فصل اول

کلیات تحقیق

یکی از نهادهای مهم اجتماعی که به لحاظ اهمیت، نقش و کارکردهای مختلف، مورد توجه علمای مذهبی، اخلاقی و صاحب نظران تعلیم و تربیت، جامعه شناسی و روان شناسی قرار گرفته است، نهاد خانواده می باشد (بیابانگرد، ۱۳۸۱).

لذا اهمیت شناخت و بررسی عواملی که سبب قوام و استحکام این نهاد اجتماعی می گردند می تواند گامی مفید در راستای ارتقای سطح و فرهنگ جامعه باشد.

عوامل مختلفی بر استحکام و دوام خانواده تأثیر می گذارند که از جمله آنها رضایت بین زوجین است (حسینی، ۱۳۷۷). اگر بخواهیم به اجمال اهمیت خانواده را بررسی کنیم، لازم است که از دو منظر به آن توجه کنیم: نخستین جنبه از اهمیت خانواده، اثری است که بر اجتماع می گذارد به گونه ای که پاره ای از صاحب نظران ساختار جامعه را به ویژه در جوامع اقتصادی تابعی از ساختار خانواده می دانند. (خدایپناهی، ۱۳۷۴).

از سوی دیگر، خانواده با توجه به اثری که در سازندگی فرد دارد، مد نظر قرار می گیرد. آدمی در خانواده به دنیا می آید، تمامی رفتارهای اولیه از جمله خندیدن، گریه کردن، غذا خوردن و غیره را در خانواده آغاز می کند و واکنش های اعضای خانواده در جهت دادن به این رفتارها نقش مؤثری دارد. نیازهای زیستی، روانی، اجتماعی و عاطفی فرد در خانواده سر بر می آورند و با واکنش های اعضای خانواده برآورده یا سرکوب می گردند و یا اینکه تعدیل می شوند. آدمی در خانواده، الفبای اجتماعی شدن و فرهنگ پذیری را می آموزد و برای ورود به اجتماع بزرگ تر آماده می شود. اگر خانواده بتواند نقش خود را در سازندگی فرد و اجتماع به خوبی ایفا نماید، به رشد، تحول و تکامل این دو کمک شایانی کرده است. هر چه از عمر خانواده های گسترده می گذرد و تبلور خانواده هسته ای در جامعه بیشتر می شود، اهمیت روابط بین اعضای خانواده به خصوص، زن و شوهر به عنوان ارکان اصلی خانواده واضح تر می گردد. به عبارت دیگر، یکی از مهمترین عواملی که بر بقاء و دوام و رشد خانواده اثر می گذارد روابط سالم و مبتنی بر سازگاری و تفاهم بین اعضا به ویژه زن و شوهر است (افضلی، ۱۳۸۳).

رضایت زناشویی یکی از مهمترین عوامل اثر گذار بر عملکرد خانواده می باشد. همه زوج ها به دنبال آن هستند که از زندگی زناشویی خود لذت ببرند و احساس رضایت داشته باشند.

عوامل متعددی بر رضایت زناشویی تأثیر دارند که از جمله باورهای مذهبی زوجین است، وجود باورهای مذهبی تأثیر بسزایی در استحکام خانواده دارد، ایمان به خدا موجب می شود نگرش فرد به کل هستی هدفدار و دارای معنی باشد. عدم ایمان به خدا موجب می شود که فرد انسجام و آرامش نداشته باشد و همین امر موجب ضعف و منشأ اختلافهای بسیاری در زندگی خانوادگی می شود (سالاری فر، ۱۳۷۹).

یکی دیگر از عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی، بخشش است. ورثینگتون (۲۰۰۰) معتقد است که اعضاء خانواده یکدیگر را آزار می دهند، این بدان معنی است که در روابط خانوادگی دل آزرده‌گی اجتناب‌ناپذیر است، این جاست که بخشودگی مطرح می شود. جانسون (۱۹۹۵) نشان داد که آموزش بخشودگی به زوجها و خانواده‌ها در کاهش تعارضات آنها و انتخاب راه‌حلهایی برای مواجهه با تعارض و در نهایت افزایش سازگاری زناشویی مؤثر است.

۲-۱ بیان مسأله

خانواده یکی از مهمترین نهادهای اجتماعی است که بر پایه ازدواج قرار گرفته است و ازدواج یکی از مراحل مهم در زندگی انسان ها به شمار می رود. نتایج مطالعات متعددی که در مورد ازدواج انجام شده است بر اهمیت آن در سلامت جسمانی و روان شناختی تأکید کرده اند. در دهه های اخیر توجه بسیاری از پژوهشگران و متخصصان بالینی و خانواده به کیفیت روابط زناشویی، رضایت زوجین و تأثیر آن در سلامت و بهداشت خانواده جلب شده است (فینچام و همکاران، ۱۹۹۹) همچنین ازدواج یکی از مسائل مهم و اساسی حیات بشر و جامعه بشری در طول تاریخ بوده و می باشد و نه تنها مورد بحث ادیان و مذاهب بلکه مورد بحث جامعه شناسی، حقوق و روان شناسی نیز بوده است. هر چند تا قبل از ۱۹۷۰ تحقیقات انجام گرفته در خصوص خانواده، حول محور طلاق و اثرات روانی اجتماعی آن بر روی اعضای خانواده بوده است، اما از شروع تحقیقات در مورد علل نارضایتی زناشویی، به عامل شخصیت، نگرش ها و طرز فکرها، توجه خاصی شده است (فراست، ۱۳۸۱). رضایت زناشویی یکی از عوامل مؤثر در ثبات و پایداری خانواده ها و در عین حال بهداشت روانی همسران و فرزندان است و نقش بسیار مهمی در کارایی فردی و اجتماعی افراد دارد، به طوری که تحقیقات نشان داده اند که رضایت از زندگی زناشویی بر سلامت روانی و جسمانی افراد تأثیر مهمی دارد و سلامت فیزیکی و عاطفی و بهداشت روانی افراد در گرو سلامت روابط زناشویی و تداوم بقای ازدواج می باشد (فراست، ۱۳۸۱). رضایت زناشویی یعنی احساسات عینی از خشنودی، رضایت و لذت تجربه شده توسط زن یا شوهر موقعی که همه جنبه های ازدواجشان را در نظر می گیرند (به نقل از هاکینز). رضایت زناشویی و سازگاری همسران به منزله محور و کانون بنیاد خانواده تحت تأثیر عوامل متعددی است که از جمله می توان به نقش عوامل اقتصادی، اجتماعی، روان شناختی، فرهنگی و غیره اشاره کرد. در کشور ما اکثر تحقیقات بر پایه نظریات علوم اجتماعی و تأکید بر متغیرهای کلان از جمله وضعیت اقتصادی، کاهش درآمد خانواده، چالش های فرهنگی و اجتماعی بوده است (مدنی، ۱۳۷۹). تحقیقات روان شناختی نیز کمتر به مسائل اساسی مؤثر بر رضایت زناشویی پرداخته اند (عبداله زاده، ۱۳۸۲). موسوی و فرزاد (۱۳۷۸) عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی را مورد بررسی قرار داده اند. نتایج نشان داده اند که اعتقادات مذهبی، امکانات اقتصادی، تشابه سنت ها و هنجارها با رضایت زناشویی مرتبط است. در این پژوهش داشتن تحصیلات بالا تأثیری در رضایت زناشویی نداشت.

یکی از عوامل مهم فردی که در رضایت زناشویی تأثیر بسزایی دارد باورهای دینی زوجین می باشد ، برخورداری زوجین از باورهای دینی مستحکم، در تحکیم روابط اعضای خانواده تأثیر بسزایی دارد . اعتقادات در زندگی زناشویی نقش مهمی دارد و ترک آیین های دینی، آرامش و لذت ها را از زندگی سلب می کند و موجب اضطراب ، حیرت و حسرت می شود . (سالاری فر، ۱۳۸۵). اعتقادات مذهبی به افراد کمک می کند تا تفاوت در سلیقه های یکدیگر را بپذیرند و با آن سازگار شوند، روابط مناسبی با اقوام و دوستان داشته باشند و صله رحم را در برنامه زندگی خود جای دهند و بتوانند تعارضات بین خود و همسران را به خوبی حل کنند ، برای درآمد و هزینه های خود برنامه ریزی کنند و روابط جنسی متقابلاً رضایت بخشی داشته باشند (احمدی ، ۱۳۸۵) . در نهایت باورهای مذهبی می تواند با معنا بخشیدن به زندگی در ایجاد احساس امید ، احساس صمیمیت با دیگران ، آرامش عاطفی ، فرصت خود شکوفایی، احساس راحتی، کنترل امیال، نزدیکی به خدا و کمک به حل مشکلات فردی و اجتماعی خانواده مؤثر باشد (دانش، ۱۳۸۲). بنابراین اعتقادات مذهبی باعث خودشناسی و به تبع آن سازگاری زناشویی می شود و اساس خودشناسی و سازگاری زناشویی می باشد (همان منبع) .

یکی دیگر از عواملی که در رضایت زناشویی تأثیر دارد بخشودگی است . بخشش عبارت است از مهار کردن یا ممانعت از هیجانات کینه توزانه از طریق تجربه هیجانات مثبت مبتنی بر محبت در هنگام یادآوری خطای شخصی دیگر که این هیجانات می تواند همدلی ، همدردی ، ترحم ، ابراز عشق خالصانه یا حتی عشق رماتیک نسبت به خود تبهکار باشد (ورثینگتون ، ۲۰۰۱).

بخشش دارای سه مؤلفه ی زیر می باشد :

۱) **تفر پایا:** یعنی مشکل در گریز از حالت عدم بخشیدن به واسطه تلافی کردن یا نبخشیدن یا انتخاب راه های دیگر. شامل آیتم هایی می شود که گرایش قربانی به نگه داشتن هیجانات منفی، شناخت منفی و نشان دادن رفتار اجتنابی به خطاکار را در زمانی که قربانی با پاسخها و شرایط مثبت رو به رو می شود (مانند عذرخواهی خطاکار) را نشان می دهد (نتو و مالت ۲۰۰۴ به نقل از نتو ، ۲۰۰۷) .

۲) **شرایط شخصی و اجتماعی :** یعنی واکنش به فشار دیگران برای بخشیدن یا نبخشیدن و یا واکنش به پوزش های متخطی ، شامل آیتم هایی است که بر توانایی فرد برای تجزیه له و علیه موقعیت مضر و ایجاد

مقتضیات بیشتری از این موقعیت‌ها به منظور تصمیم‌گیری برای بخشیدن یا نبخشیدن خطا کار دلالت دارد (نتو و مالت ۲۰۰۴ به نقل از نتو، ۲۰۰۷).

۳) تمایل بر بخشیدن: شامل آیتم‌هایی می‌باشد که تمایل قربانی برای پروردن نگرش‌های مثبت به خطا کار حتی با عدم وجود شرایط مثبت را نشان می‌دهد، (نتو و مالت ۲۰۰۴، به نقل از نتو ۲۰۰۷).

پژوهش‌های زیادی اثر بخشی مداخله‌ای بخشودگی بر ابعاد مختلف روابط زناشویی را مورد بررسی قرار داده‌اند برای نمونه فینچام، پلیدی و رگالیا (۲۰۰۲) در پژوهشی با عنوان «بخشودگی در ازدواج» به بررسی نقش روابط زوجین بر ارتقاء سطح بخشودگی توسط آنان پرداخته‌اند و به این نتیجه رسیده‌اند که بین کیفیت روابط و بخشودگی رابطه وجود دارد و همدلی، بخشودگی مردان را و اسناد مسئولیت، بخشودگی زنان را پیش‌بینی می‌کند. همچنین فینچام و بیچ (۲۰۰۲) در پژوهش‌های دیگری به این نتیجه رسیده‌اند که بخشودگی در زوجین، کیفیت مراقبت از یکدیگر، ارتباط، پرخاشگری و رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌کند. با توجه به مطالب فوق سؤال اصلی این است که بخشودگی و باورهای دینی چه تأثیری بر رضایت زناشویی در بین معلمان دارد؟

۳-۱ ضرورت و اهمیت تحقیق

ازدواج بخشی از پیشرفت طبیعی به سوی بزرگسالی است که به واسطه آن فرد به استقلال و هویتی مجزا از والدین و خویشاوندان خود دست می‌یابد. تقریباً همه افراد ازدواج می‌کنند، حتی با وجود اینکه اغلب نمی‌دانند در ازدواج چه بدست خواهند آورد (پارکر^۱، ۲۰۰۰) ازدواج و انتخاب همسر، ستون اصلی خانواده‌ها را تشکیل می‌دهد. بدون استواری خانواده، جامعه در وضعیت متزلزلی قرار خواهد داشت. از این جهت آشنایی با عواملی که باعث پایداری ازدواج و خانواده می‌شوند برای همه اقشاری که به استواری و بقای جامعه می‌اندیشند، اقدامی ضروری و حیاتی است (کاظمی حقیقی، ۱۳۷۷).

سازگاری در روابط زناشویی بر میزان سلامت روانی زوجین، میزان رضایت از زندگی و حتی بر میزان درآمد و موفقیت تحصیلی و رضایت از شغل تأثیر می‌گذارد. از سوی دیگر ناسازگاری در روابط زوجین باعث اختلال در روابط احتمالی، گرایش به انحرافات اجتماعی و افول ارزشهای فرهنگی در بین

¹ - Parker

زوجین می شود (احمدی و همکاران ، ۱۳۸۴) . یافته های تحقیقی بلوم^۱ (به نقل از کارلسون ، ۱۳۷۸) حاکی از آن است که مردان متأهلی که ازدواج رضایت بخشی دارند از لحاظ روانی بسیار سالم هستند و میزان خود کشی در آنها پایین و امیدواری شغلی بالا و زندگی طولانی تری دارند. روی هم رفته تحقیقات نشان می دهند مشکلات همسران می تواند مشکلات فردی زیادی را موجب شود ، دوام ازدواج را کاهش دهد و تفکرات مربوط به طلاق را افزایش دهد .

اکثر محققان در بررسی عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی، به بررسی زوج هایی پرداخته اند که یا طلاق گرفته اند و یا در شرف طلاق گرفتن هستند ؛ بدین معنی که ملاک رضایت زناشویی همسران را در کنار هم بودن (بدون توجه به کیفیت زندگی و مسائل زناشویی) در نظر گرفته اند. این مسئله در تحقیقات داخلی بسیار مشهود است ، این در حالی است که در کشور ما مسایل فرهنگی، سنتی، مذهبی و حتی قانونی باعث سختی طلاق شده است و به همین علت بسیاری از زوج ها در خانواده هایی زندگی می کنند که طلاق روانی بر آنها حکم فرماست ، یعنی هیچگونه رابطه عاطفی و جسمانی بین زن و شوهر وجود ندارد و زندگی به صورت اجباری و حداقل تعامل پیش می رود؛ بنابراین در طلاق روانی ، موضوع عشق ترک شده و هر دو زوج به دلیل گسستگی رابطه خود دچار واکنش سوگ می شوند (کاپلان^۲ و سادوک^۳ ، بنیامین^۴ و سادوک ، ۱۳۶۸) . از این جهت ضروری است، به عوامل روانی، شخصیتی و درونی افراد توجه خاصی شود.

یکی از عواملی که در رضایت زناشویی از اهمیت خاصی برخوردار است، بخشش است. روان شناسی بخشیدن شبیه خود روان شناسی تاریخچه کوتاهی دارد. محققین و نظریه پردازها این مفهوم را بارها در طی تاریخ کوتاه روان شناسی مورد توجه قرار داده اند. اما فقط اخیراً، بخشیدن یک موضوع اصلی برای تحقیقات علمی بوده است (مک کالو^۵ و همکاران ، ۲۰۰۰) به نظر می رسد در شرایط کنونی بخشیدن بیش از هر زمان دیگری جزء ضروریات اخلاقی است . با وجود تحقیقات نسبتاً گسترده ای که در کشورهای خارجی در مورد آثار و پیامدهای مطلوب عفو و بخشش و تأثیر آن در بهبود روابط میان فردی، بهداشت روان و روشهای کاربردی آن مانند روشهای کاربردی بخشش و عفو در مسایل زناشویی (فریدمن، ۲۰۰۰) و مانند بررسیهای درمان به شیوه بخشش برای مسایل زناشویی و حل مسایل خانوادگی (دبیلایسیو، ۲۰۰۰) شده است. (به نقل از

1- bolum

2- Caplan

3- sadok

4- benyamin

5- mcCullough

خدایاری، ۱۳۸۱). در ایران تحقیقات تجربی در این زمینه کمتر انجام شده است. مقالات نوشته شده بیشتر با اتکا به آیات و روایات و استناد به استدلالهای علمای اخلاق، افراد را به بخشیدن ترغیب نموده‌اند (غباری، ۱۳۸۱). از این رو خلاء موجود در این زمینه و همچنین اهمیت بخشش در روابط بین فردی و میان فردی و تأثیر آن در سلامت روانی و بهزیستی روانی افراد ما را به بررسی این موضوع راغب می‌کند.

از طرف دیگر اعتقادات و باورهای مذهبی نیز سهم بسزایی در رضایت زناشویی دارند. اعتقادات مذهبی به بهبود روابط و تقویت و تحکیم آن در بین زن و شوهر کمک می‌کند، وظایف والدینی را تسریع می‌کند و به والدین کمک می‌کند تا در زمینه روشهای تربیت فرزندان با هم توافق داشته باشند و همچنین موجب می‌شود زن و شوهر دیدگاه فلسفی و اهداف مشترکی را در زندگی دنبال کنند (گریف^۱ و همکاران، ۲۰۰۱).

به طور کلی اهمیت نظری پژوهش حاضر این است که به توسعه مرزهای دانش کمک کرده و باعث می‌شود رضایت زناشویی افراد با توجه به باورهای دینی و بخشش بررسی شود.

اهمیت علمی پژوهش حاضر در این است که اگر مشخص شود باورهای دینی و بخشش بر روی رضایت زناشویی تأثیر دارد با ارائه برنامه‌های آموزشی و تغییر دادن نگرشها و اعتقادات مذهبی یا تقویت اعتقادات در پیشبرد رضایت زناشویی افراد بکوشیم و همچنین با ایجاد کلاسهای آموزشی و تربیتی در زمینه پرورش بخشش در برابر رویدادها و فشارهای روانی از کانون گرم خانواده‌ها حمایت کنیم و همچنین با فهم اثرات باورهای دینی و بخشش در رضایت زناشویی می‌توان به بسط دانش روان شناختی رضایت زناشویی کمک کرد و از طرفی زمینه را برای مداخلات درمانی و مشاوره‌ای زناشویی مهیا کرد.

¹-Greef

۱-۴ اهداف تحقیق

هدف کلی: تعیین رابطه بین بخشش، معنویت و رضایت زناشویی در بین معلمان می باشد.

اهداف جزئی:

- ۱- تعیین رابطه بین معنویت و رضایت زناشویی
- ۲- تعیین رابطه بین تمایل به بخشیدن از زیر مؤلفه های بخشش و رضایت زناشویی
- ۳- تعیین رابطه بین تنفر پایا از زیر مؤلفه های بخشش و رضایت زناشویی
- ۴- تعیین رابطه بین شرایط شخصی و اجتماعی (حساسیت به مقتضیات) از زیر مؤلفه های بخشش و رضایت زناشویی
- ۵- تعیین تفاوت دو جنس در زیر مؤلفه های بخشش

۱-۵ فرضیه های تحقیق

- ۱- بین معنویت و رضایت زناشویی رابطه مثبت وجود دارد.
- ۲- بین مؤلفه تمایل به بخشیدن و رضایت زناشویی رابطه مثبت وجود دارد.
- ۳- بین مؤلفه ی تنفر پایا و رضایت زناشویی رابطه منفی وجود دارد.
- ۴- بین مؤلفه ی حساسیت به مقتضیات و رضایت زناشویی رابطه مثبت وجود دارد.
- ۵- بین دو جنس در زیر مؤلفه های بخشش تفاوت وجود دارد.

۱-۶ تعریف نظری و عملیاتی متغیرها

تنفر پایا:

تعریف نظری: یعنی مشکل در گریز از حالت عدم بخشیدن به واسطه تلافی کردن یا نبخشیدن یا انتخاب راه های دیگر. شامل آیتم هایی می شود که گرایش قربانی به نگه داشتن هیجانانگ منفی، شناخت منفی و نشان دادن رفتار اجتنابی به خطاکار را در زمانی که قربانی با پاسخ ها و شرایط مثبت رو به رو می شود (مانند عذرخواهی خطاکار) را نشان می دهد (نتو و مالت ۲۰۰۴ به نقل از نتو، ۲۰۰۷).

تعریف عملی: منظور از تنفر پایا نمره ای است که آزمودنی در سئوالات ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ و ۶ پرسشنامه ی بخشودگی مالت می گیرد.

حساسیت به مقتضیات:

تعریف نظری: یعنی واکنش به فشار دیگران برای بخشیدن یا نبخشیدن و یا واکنش به پوزش های متخطی، شامل آیم هایی است که بر توانایی فرد برای تجزیه له و علیه موقعیت مضر و ایجاد مقتضیات بیشتری از این موقعیت ها به منظور تصمیم گیری برای بخشیدن یا نبخشیدن خطا کار دلالت دارد (نتو و مالت ۲۰۰۴ به نقل از نتو، ۲۰۰۷).

تعریف عملی: منظور از حساسیت به مقتضیات نمره ای است که آزمودنی در سئوالات ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ پرسشنامه ی بخشودگی مالت به دست می آورد.

تمایل بر بخشیدن:

تعریف نظری: شامل آیم هایی می باشد که تمایل قربانی برای پروردن نگرش های مثبت به خطا کار حتی با عدم وجود شرایط مثبت را نشان می دهد، (نتو و مالت ۲۰۰۴، به نقل از نتو ۲۰۰۷).

تعریف عملی: منظور از تمایل بر بخشیدن نمره ای است که آزمودنی در سئوالات ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹ و ۲۰ پرسشنامه ی بخشودگی مالت بدست می آورد.

رضایت زناشویی

رضایت زناشویی چنین تعریف شده است:

الف: توافق زن و شوهر در مورد اموری که ممکن است مسائل حادی به بار آورد.

ب: علائق و فعالیت های مشترک

ج: ابراز علاقه علنی و مکرر و اعتماد متقابل

د: شکوه و شکایت اندک

ه: شکایت نادر از احساس تنهایی، رنجش، سیه بختی و مانند این ها (به نقل از عبدا... زاده، ۱۳۸۲).